

Література

1. 96/280/EC: Commission Recommendation of 3 April 1996 concerning the definition of small and medium-sized enterprises, Official Journal L 107, 30/04/1996 P. 0004 — 0009 / Електронний ресурс: <http://eur-lex.europa.eu/lexuriserv/lexuriserv.do?uri=celex:31996h0280:en:html>
2. European Commission: European Small Business Portal / Електронний ресурс: http://ec.europa.eu/small-business/policy-statistics/policy/index_en.htm
3. European governance — A white paper COM/2001/0428 final, Official Journal 287, 12/10/2001 P. 0001 — 0029 / Електронний ресурс: <http://eur-lex.europa.eu/lexuriserv/lexuriserv.do?uri=celex:52001dc0428:en:html>
4. Communication from the commission to the council, the European parliament, the European economic and social committee and the committee of the regions «Think Small First». A «Small Business Act» for Europe {SEC(2008) 2101} {SEC(2008) 2102} Електронний ресурс: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2008:0394:FIN:en:PDF>
5. Communication from the Commission to the Council, the European Parliament, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions — «Think Small First» — A «Small Business Act» for Europe {SEC(2008) 2101} {SEC(2008) 2102}/ Електронний ресурс: <http://eur-lex.europa.eu/lexuriserv/lexuriserv.do?uri=celex:52008dc0394:en:not>

УДК 354.329.78

В. В. Мамонова, А. О. Васильєв

РОЛЬ ДЕРЖАВНОЇ МОЛОДІЖНОЇ ПОЛІТИКИ В СТАБІЛІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ

В сучасних умовах Україна, як і більшість розвинутих країн світу, економіка яких знаходиться у кризовому стані, також зіштовхнулася з проблемою економічної кризи, що посилюється негативними демографічними тенденціями, створюючи загрозу й майбутньому розвитку. Крім того, не повністю використовується молодіжний потенціал як один з виробничих факторів економіки, що актуалізує питання активізації державної молодіжної політики, пошуку нових форм її реалізації.

Так, дані про демографічний стан більшості європейських країн за останні десятиліття демонструють падіння показників народжуваності нижче рівня заміщення, проте ситуація в Україні є однією з найсерйозніших. Водночас, роль демографічних прогнозів при формуванні довго- і середньострокової стратегій економічного і соціального розвитку країни важко переоцінити, особ-

ливо в умовах кризової економіки. Окрім того, дані про чисельність і статевовіковий склад населення закладаються в основу визначення перспективних доходів і видатків держави, окремо таких, як нарахування пенсій, здійснення соціальних виплат, фінансування освітніх та медичні закладів тощо. Без глибокого аналізу демографічного стану та перспектив неможливо визначити і розмір доходної частини бюджету, яка залежить від чисельності робочої сили, рівня її економічної активності, освіти і кваліфікації. Іншими словами, темпи та пропорції економічного розвитку країни, регіону, зокрема обсяги виробництва та споживання, їх зміни суттєво залежать від кількості населення, його вікової, освітньої, професійної та соціальної структур, чисельності трудових ресурсів [1, с. 3].

Вищенаведене свідчить про нагальність встановлення органами державного управління чітких орієнтирів щодо підтримки репродуктивної та працездатної частини суспільства — йдеться про розробку відповідної державної молодіжної політики, спрямованої на подолання сучасних викликів економік країн континентальної Європи.

За даними Державного комітету статистики України, чисельність населення за період з 1990 по 2009 роки скоротилось з 51 838,5 тис. чол. до 46 143,7 тис. чол., що складає близько 11 % [2]. Цей показник свідчить про те, що молодь у віці від 25 до 35 років є найбільш економічно активною верствою населення, показник активності складає 86,1 % до загальної кількості населення відповідної вікової групи.

Трудовий потенціал розвинутої держави в умовах глобалізації та інформатизації передусім корелюється з інтелектуальним потенціалом населення, а в Україні саме він є чинником запобігання екстенсивному типу економічного розвитку.

Сьогодні в Україні існує кілька концепцій здійснення молодіжної політики. Одну з них викладено у Законі України «Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні» від 05.02.1993 р. [3]. У цьому документі в основу молодіжної політики покладено ідею відтворення трудових, інтелектуальних ресурсів суспільства, а також трансформації традиційних інститутів соціалізації молоді особистості, таких як сім'я, школа, система вищої та професійної освіти, зростання ролі молоді в соціально-економічному і політичному житті країни. Альтернативами стали концепція молодіжної політики, розроблена Українським національним комітетом молодіжних організацій (УНКМО), і концепція молодіжної політики, орієнтованої на Молодіж-

ний парламент України, яка була розроблена групою делегатів I-го Конгресу молодих політиків України (червень 1992 р.) [4]. Четвертий варіант концепції розроблено депутатом Верховної Ради України XII скликання, членом постійної комісії у справах молоді Ю. Збітневим. Крім того, відомою є концепція, запропонована в проекті Закону України «Про соціальну адаптацію і розвиток молоді» від 30.08.1992 р., розробленому Міністерством України у справах молоді і спорту за дорученням Кабінету Міністрів України від 21.06.1992 р. [4]. На думку авторів, цей закон мав окреслити основні напрями державної молодіжної політики в Україні, гарантувати для молодих громадян заповнення прогалин їхнього соціального статусу, обумовленого віком, створення рівних з усіма іншими громадянами можливостей і умов для реалізації своїх прав і свобод.

Виходячи з наведеної хронології, можна зробити висновок, що засади державної молодіжної політики були закладені на початку 90-х років, тобто під час становлення Української державності, й з тих пір не зазнали суттєвих змін, а тому — не відповідають сучасним світовим і загальноєвропейським умовам соціально-економічного розвитку. Аналізуючи існуючі концепції можна в певному сенсі узагальнити їх спільні риси:

- нижня планка вікового цензу коливатиметься від 14 до 18 років, а вища — від 28 до 35, а саме цей вік є репродуктивним, працездатним, схильним до вдосконалення потенціалу;

- створення органів виконавчої влади та профільних структур для реалізації державної молодіжної політики (при чому окремих профільних);

- фінансування заходів має відбуватися за рахунок державного бюджету, при цьому нижній поріг фінансування складає від 0,5 до 5 % державного бюджету (у 2009 році цей показник склав усього 0,1 %) [5].

Проведене дослідження дає підстави стверджувати, що в існуючому стратегічному баченні економічного розвитку сучасної України фактично не враховано трудовий, інтелектуальний, творчий потенціал молодого покоління і його демографічні тенденції, без чого усі інші, навіть самі інноваційні заходи та реформи, можуть потрапити під загрозу зриву в умовах складних глобальних фінансово-економічних трансформацій.

У зв'язку з цим пропонується розробити нові засади державної молодіжної політики, спрямовані, передусім, на покращання демографічної ситуації. При цьому слід мати на увазі, що в умовах кризової економіки забезпечувати соціальні гарантії молоді

та збільшувати відповідні виплати неможливо із-за значної обмеженості фінансових ресурсів держави, а досвід запровадження ліберальних економічних важелів у цій складній сфері в Україні відсутній. У таких умовах доцільним є запровадження нових регуляторних механізмів, які гарантують молодим громадянам можливість повної самореалізації та належного матеріального забезпечення, яке б найповніше відповідало потребам. Одним з таких механізмів має стати державна підтримка розширення та відповідної інфраструктури, зокрема створення державного фонду молодіжного інвестування, а також інші освітні та соціальні інфраструктури. Функціонування такого фонду надасть можливість створити нові малі та середні виробничі підприємства (робочі місця), що сприятиме стабілізації економіки.

Література

1. Доповідь «Про соціально-економічне становище України». [Електронний ресурс]: Архів за 2009 рік. / Держкомстат України. Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Демографічна ситуація [Електронний ресурс]: За даними Всеукр. перепису населення 2001 р. / Держкомстат України. Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Закон України «Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні» від 05.02.1993 року № 2998-XII // Відомості Верховної Ради України. — 1993. — № 16. — Ст. 167.
4. Головенько В. А. Український молодіжний рух у XX столітті (історико-політологічний аналіз основних періодів) / В. А. Головенько. — К.: А.Л.Д., 1997. — С. 97.
5. Закон України «Про Державний бюджет України на 2009 рік» від 26.12.2008 р. № 835-VI // Відомості Верховної Ради України. — 2009. — № 20. — № 21—22. — Ст. 269.

УДК 658.5

М. А. Мельнік

ПЕРЕДУМОВИ ОПЕРАТИВНОЇ РЕСТРУКТУРИЗАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВА

Передумовами реструктуризації підприємств у сучасних умовах є, передусім, зміни умов господарювання, включаючи інтернаціоналізацію виробництва і динамічні зрушення в структурі потреб, інтеграцію діяльності підприємств і формування нових